

להדליק שתי נרות לשבת. ואם יש לו כמה נרות ידליק נר אחד לשבת, ושאר הנרות ידליק לחנוכה להיות מהמהדרין, שהידור זה מוזכר בגמרא (משנ"ב ושעה"צ שם שם).

נר ביתו וקידוש היום, נר ביתו עדיף משום שלום ביתו, ואף שקידוש היום מהתורה, נר שבת דוחה אותו, שמהתורה יכול לקדש על הפת, ואף שקידוש על היין מצווה מן המובחר הוא נדחה הוא מפני שלום ביתו (ריטב"א בת' הראשון, ר"ן), ולדבריו קידוש על היין או על הפת מדאורייתא הוא (ט"ז א"ח תרעה, ב, הגהות רעק"א שם רסג, א). ויש שפירש, שמדאורייתא יוצא ידי חובתו בקידוש שבתפילה, כמו שיוצאים ידי חובת קידוש ביום הכיפורים (ריטב"א בת' השני). ■ להלכה, נר שבת קודם לקידוש היום (ש"ע א"ח רסג, ג), שקידוש על היין הוא מדרבנן, ועוד, שיכול לקדש על הפת (משנ"ב שם, וראה בערות דרשו שם, שבזמננו שיש אור מתאורת החשמל, יין לקידוש קודם לנר שבת).

בעי רבא נר חנוכה וקידוש היום וכו', נר חנוכה עדיף משום פרוסומי נפא, אך לא ידליק כמנין הימים כדין המהדרין, אלא ידליק נר אחד לחנוכה שזה עיקר המצווה כמבואר לעיל (כא, ב), ובשאר הכסף יקנה יין לקידוש (משנ"ב תרעה, ה) ■ וכן נפסק להלכה (ש"ע ומשנ"ב שם).

הרגיל בנר שבת וחנוכה (רש"י). ויש שפירש, שהוא הדין בכל נרות של מצוה, ואף בנרות של בית הכנסת (ראבי"ה, ר, ו-תתמג).

היין ליה בנים תלמידי חכמים, וכל שכן שהוא עצמו יזכה להיות תלמיד חכם (פר"ח תרעה, א, וראה שם שהגמ' נקטה שבניו יהיו תלמידי חכמים, כשהוא כבר תלמיד חכם). ומשום כך ראוי שהאשה תתפלל בשעת הדלקת נרות שבת שיתן לה הקב"ה בנים זכרים מאירים בתורה (מג"א רסג, יא ומצית השקל שם, בשם רבינו בחיי שמות יט, ג).

הזהיר בציצית זוכה לטלית נאה, שיזכה לקיים בה מצוות ציצית, והוא מידה כנגד מידה במה שזהיר בו (פ"י ריב"ב).

הזהיר בקידוש היום זוכה וממלא גברי יין, ושכר זה דומה למה שזהיר בו, שעיקר מצות קידוש היום הוא על היין (מהרש"א).

אמר תרי גברי רבירבי נפקי מהקא וכו', אמר גברא רבא נפק מהקא, בביתו של רב אבין נגרא גם הבעל וגם האשה היו רגילים להדליק נרות שבת, ומשום כך זכו לשני בנים תלמידי חכמים, אבל בני נשא דרב שיזבי רק האשה הדליקה נרות שבת ומשום כך זכו לחתן תלמיד חכם (תוס'). ויש שפירש שבביתו של רב אבין נגרא היו רגילים בנרות שבת ובנרות חנוכה, ולכן זכו לשני בנים תלמידי חכמים, אבל בני נשא דרב שזבי היו רגילים רק בנר שבת, ולכן זכו לחתן תלמיד חכם (ר"ן, וכע"ז במהרש"א).

ביתיהו דרב יוסף הות מאהרה ומדלקה נר של שבת סמוך לחשיכה (רש"י, ר"ח), וסברה שראוי לאחר את הדלקת הנר סמוך לשבת ממש [לפני השקיעה] שיהיה ניכר שההדלקה לצורך שבת

היא (פרי יצחק א, ו, ע"פ רש"י, וראה בר"ן על ה"ף). ויש מפרשים, שהדלקה נר של חנוכה לאחר זמנו (רמב"ם חנוכה ד, ה ומגיד משנה שם, מאירי בשם יש מפרשים), ולדבריו הטעם שרב יוסף בעצמו לא הדליק נרות חנוכה, משום שהיה סומא כמבואר ב"א קמא (פז, א), וסומא אינו מודליק בעצמו אלא אשתו מודליקה עליו (פרי יצחק שם, ע"פ מג"א תרעה, ד).

נר שיש לה שני פיות עולה לשני בני אדם הדרים בבית אחד ורוצים להדליק נר לכל אחד, כדין המהדרין שמדליקים נר עבור כל אחד מבני הבית (רש"י). ויש שפירש, שני בני אדם הדרים בשני בתים ומדליקים בפתח חצרם המשותפת (תוס' לעיל כא, ב ד"ה מצוה, ולשיטתו שהמהדרין מן המהדרין אינם מדליקים נר לכל אחד ואחד מבני הבית ולכן לא ביאר כרש"י, וראה במהרש"א שם). ויש שפירש, שמדובר באדם אחד שהדליק ביום השני נרות, כדין מהדרין מן המהדרין (טור תרעה, וראה בביאור הגר"א שם, ג, מדוע הטור נדחק לבאר כך).

■ להלכה, נר שיש לו שני פיות עולה בשביל שנים (ש"ע א"ח תרעה, ג). ולמנהג הרמ"א שכל אחד מבני הבית מדליק נרות חנוכה, לא ידליקו שני אנשים בנר כזה, שלא יטעו לומר שריבוי הנרות הוא בגלל שבני הבית מרובים. ואפילו בלילה הראשון שכולם יודעים שמדליקים רק נר אחד, לא ידליקו שני בני אדם בנר אחד, שלא חילקו חכמים בתקנם (משנ"ב ושעה"צ שם).

כפה עליה קלי עולה לכמה בני אדם, דוקא כשכפה עליה כלי קודם שהדליקה, אבל אם הדליקה ואחר כך כפה עליה כלי, צריך לחזור ולהדליקה שוב בברכה, שההדלקה עושה מצוה והיא לא נעשתה כראוי (פר"ח תרעה, ד).

לא כפה עליה קלי עשאה כמין מדרה, ואינה דומה לנר (רש"י), ומדורה פסולה לנר חנוכה שנראה שהדליקה להשתמש בה ולא מצוה (שפ"א). או משום שהתקנה היתה להדליק בנר דוקא, זכר לנס שהיה בנרות המנורה (לבוש תרעה, ד, מהר"ל נר מצוה ב עניי חנוכה). ואם הרחיק נר מחבירו כאצבע, יש אומרים שיכול להדליק בקערה גם ללא כפיית כלי, כיון שהלהבות אינם מתחברות (ר"ן בשם בעל העיטור, טור תרעה, בשם הרא"ש). ויש אומרים שלעולם צריך לכפות עליהם את הכלי, כי כשהפיתול עבות והאש גדולה יתחברו הלהבות גם כשהם רחוקים זה מזה כאצבע, ומשום כך תקינו חז"ל שאין להדליק בקערה ללא כפיית כלי (טור שם).

ואפילו לאחד נמי אינה עולה, כששניהם הדליקו ביחד בקערה, אך אם אחד הדליק נר אחד בקערה ואחר כך חבירו הדליק בקערה נר נוסף, הראשון יצא ידי חובתו ואפילו שנרו נהפך למדורה בהדלקת השני, שהיה גם אם כבה הנר לגמרי יצא ידי חובתו, כמבואר לעיל (כא, ב) ש'כתבה אין זקוק לה' (רא"מ הרוויץ). ויש מפרשים, שגם בהדליקו זה אחר זה לא יצא הראשון ידי חובה, כיון שהיה בדעתו של השני להדליק נר נוסף בקערה, ומשום כך דומה הראשון למי שהדליק נרותיו במקום הרוח שלא יצא ידי חובתו (ראה במשנ"ב תרעה, כה), והואיל והנר לא עמד לדלוק כשיעור זמן חיובו (מנחת שלמה תנינא נח, ב, טעמא דקרא עניי חנוכה).

■ להלכה, מילא קערה שמן, אם כפה עליה כלי כל פתילה עולה לנר אחד, ואם לא כפה עליה כלי אפילו לנר אחד אינה עולה שהרי היא כמדורה (ש"ע א"ח תרעה, ד). וצריך לכפות עליה כלי לפני שמדליק, ואם הדליק ואחר כך כפה עליה כלי, יחזור וידליק שוב (משנ"ב שם, וראה במהד' דרשו שם אם צריך לברך שוב).

נר ביתו ונר חנוכה, נר ביתו עדיף משום שלום ביתו, ואינו יכול להדליק נר אחד שיוצא לשבת ולחנוכה ביחד, כיון שאסור להשתמש לאורה (רשב"א לעיל כא, ב ד"ה והלכתא, ביאור הגר"א תרעה, ה). ■ להלכה, מי שאין ידו משגת לקנות שני נרות, יקנה נר שבת משום שלום ביתו (ש"ע א"ח רסג, ג, תרעה, א). ואם יש לו שני נרות, ידליק אחד לשבת ואחד לחנוכה, ואף שלכתחילה מצוה